

esse possit; maximè quia à cunctis vocabatur Deus, & templa viventibus dicata, universisque gentibus acceptus, ab illisque plausus eximijis acclamationibus, ut refert Sueton. d. cap. 38. & Goltz. in ejus *Vit.* Cum fortuna lubrica sit, ac infortunium timeret, potissimè irato Jove Capitolino, cogitavit pro felicitatis aequilibrio, speciem induere pauperis. Ex nocturno visu (inquit Sueton. cap. 91.) etiam stipem quotannis die certo emendicabat à populo, cavam manum asses porrigentibus præbens. Timens Nemesium, ut superbiam ex nimia felicitate retunderet Philippus Amyntæ, aliquid sortis lævæ, acerbiterque aversæ faciei optabat. Cum eodem tempore ejus quadriga viciisset in Olympijs, & Parmenio Dardanenses prælia fadisset, & Olympias illi Alexandrum esset emixa; porrectis in celum manibus, exclamavit: Maeste. Et o Fortuna! Pro tot tantisque bonis, levi quopiam malo me affice. Adi Tom. 6. T. 9. Statua Jovis Tonantis insignis celebratur. Leontas (inquit Plin. lib. 34. cap. 8.) Jovem illum Tonantem in Capitolio, ante cuncta laudabilem. Imago erat cum fulmine rubeo: equidem candens, Minervæ; nigrum Vulcani, igneum tribuebatur Tonanti Jovi. Charitar. fol. 109. Hinc dicitur *Altitonantis*, *Tonitrualis*, & *Broniteceranus*, id est, strepens fulmine ab alto; cujus imago invenitur, p. 5. Topograph. Roma. fol. 83. cum titulo: *Jovi Sancto Brontronti*. Habet enim pro insigni figuram orbis cum cornibus fursum nexis, quasi ex illis in orbem fragor; ad pedesque lupum. Unde Nævius succinit:

Nævius.

Panditur interea domus altitonantis Olympi.
16 Festivus etiam felixque Romæ dies insignium virorum triumphis. Triumphat Marc. Valerius Corvinus, seu Corvus, de Antiatibus. Panvin. & Goltz. in *Fast.* pag. 53. Ann. V. C. 407. Reliquias Senonum cum Camilus persequeretur; adversus gigantem Gallum ille territis militum omnibus strenuè processit. Corvus ab ortu Solis galeæ ejus infedit, & inter pugnandum ora oculosque Galli verberavit. Hoste devicto Valerius, Corvinus dicitur est. Carol. Sigon. è *Fast. Capitol.* Cornel. Nepos, de *Vir. illustrib.* n. 29. ibique Andr. Schott. de illo, Manil. *Astron.* I. cap. 10. v. 147.

Manil.

Et cum militia volucris Corvinus adeptus
Et spolia & nomen, qui gestat in alite Phœbum.
Plin. lib. 15. cap. 29. M. Valerius (inquit) duabus coronis utebatur, Laureâ & myrreâ, qui hoc voverat. Gesta propter quæ hic Valerij triumphus, refert Briet. ann. cit. Nuntiatur Roma Latinos per Volsios & Antiatas

solicitari. Missus itaque M. Valer. Corvinus secundum Consul, ut eorum consilia præveniret. Pugnatur acriter ad Sarricum, qua urbe sese hostes victi incluserunt; cumque jam vi urbs capienda esset, sese ad quatuor millia pugnatorum dedidit, quos in triumphum ductos Consul vendidit, atque ex his redactam pecuniam retulit in ærarium. Tunc instituti ludi sæculares, ut dicemus 20. April. Eodem die triumphali curru vestus in Capitolium Fabius Pictor (non ille scriptor de sæculo aureo, de quo Cicer. in *Bruto*, Tit. Liv. lib. 1. scilicet. 151. & in eum Joannes Annius; igitur vocabatur Q. Fabius) propter victoriam de Salentinis. Panv. & Goltz. in *Fast.* fol. 85. De illo Plin. lib. 35. cap. 4. loquens de pictura, subdit: Apud Romanos quoque honos mature huic arti contigit: siquidem cognomina ex ea Pictorum traxerunt Fabij clarissima gentis; princepsque ejus cognominis ipse salutis pinxit ann. V. C. 450. qua pictura duravit ad nostram memoriam, ade Claudij principatu exusta. Item triumphus Q. Fabij Maximi cognomento Verrucosi, de Liguribus (postea dicitur *Cunctator*, propter gesta cum Annibale) quos in bellum excitarunt Carthaginenses, hisque misit Fabius hastam & caduceum, ut eligerent utrum malent, & neutrum elegerunt: tunc devictis incitatis Liguribus, triumphum egit, & Honoris templum dedicavit (Goltz. d. fol. 99. & Briet. Ann. V. C. 521.) transitulique aliò Herculis simulacrum in Capitolio locatum. Plin. lib. 34. cap. 7. Denique navalem fecit, pugnans feliciter ad Myonesium adversus regiam Antiochi Magni classem, L. Æmilij Regilij. Goltz. d. fol. 122. Latè refert victoriam Tit. Liv. lib. 37. à scilicet. 74. Aliorum triumphos signat Beyerl. sed sine fulcro, quippe in *Fastis* Goltzij dies non designatur, sed mensis tantum. Natalis etiam exponitur Catonis majoris, seu Censorini. Cicer. de *Senectute*.

Fabij Pictoris.

Q. Fabi Maximi.

Dedicatio templi Honoris.

Æmilij Regilij.

Natalis Catonis Censorini.

Elaphobolia.

17 Apud Græcos Elaphobolia in honorem Dianæ, cui victima cervus, Græcè, *Elaphos*, à quo sacro mensis nomen; etsi Aristoteles, ut notat in *Lexic.* Joannes Crispinus, Decembrem vocet *Elaphobolion*, eò quòd tunc cervi dicuntur Dianæ. Gyrard. in *Mensib.* & *Syntagm.* 17. Natal. Comes, lib. 1. *Mytholog.* cap. 17. & 3. cap. 18. Cum victima etiam offerebantur placentæ, dicitur *Elaphobolia*, cervorum speciem referentes. Athenæus, lib. 4. cap. 11. Frequenter inter Phocenses non alià victima in Elaphobolijis, quam cervi figmentum ex farina & melle; propter victoriam contra Thestalos auxilio

Dia-

Sacrificium Iphigeniæ.

Dianæ. Ibid. & Meurs. in *Græc. seriar.* Festum institutum, quia cerva suffecta pro Iphigenia ab ipsa Diana, virgine à ventis veda in Tauricam; de quo fuscè Euripid. in *Iphigen. in Aulid.* Cum Græci bello Trojano classe ad Aulidem venissent, Agamemnon unum è cervis Dianæ ibi dicatis, neciens occidit; quare irà ducta flatus ventorum reinovit. Hinc orta exercitui pestilentia, in cujus procuratione responderunt oracula: Divam Agamemnonio sanguine placandam. Unde Ulysses simulatione nuptiarum cum adduxisset in sacrificium Iphigeniam, misericordine Numinis cerva pro illa, jam non apparente, supposita fuit: ex quo quidem articulo post Diana *Orchostia* apud Græcos, quæ *Aricina* apud Romanos, de cujus lacris, 13. August. Videtis Hygin. *fabul.* 98.

Diana Orchostia & Aricina.

Ovid.

Quod semel est triplici pro virgine casa
Diana,
Nunc quoque pro nulla virgine cerva datur.

Curvistratus à cervis.

Ovid. I. *Fastor.* v. 387. Hinc Dianæ currum aureum, à cervabus candidis tractum tribuerunt Prisci. Callimach. in *Dian. hymn.*

Callimach.

Juga qua cervicibus aurea
Cervarum imponis jugum, cum ducis ad auram.

Cerva pro virgine.

In Laodicea Syriæ Minervæ quotannis virgo celsa, nunc autem pro virgine cerva: ajunt ex Eusebio Bulenger. *Advers. Magos.* lib. 3. cap. 3. & Marliùs in *loc. cit.* Ovid.

Pro Metella.

18 Hæc quæ videbantur, maximè cæcis, miracula; erant inipientibus mira, vel mutatis objectorum figuris, vel à cacodæmone aorasià immisâ oculis, vel ab illo aliunde allatâ cervâ, vel alijs animalibus pro victimis, ignoto modo cunctis circumstantibus. Adi Augustin. 10. *Civit.* cap. 8. & Delr. *Disquisit. Magi.* lib. 2. quest. 7. Ita factum legitur apud Plutarch. in *Paralel.* n. 15. Metellus (inquit) um sacrum non fecit Vestæ. Hæc ventum navibus adversum excitavit. Aruspex quieturum ostendit, si natam immolasset. Ille statim altari admovit: at miserans eam Vestæ bucclam loco ejus subiecit, puellamque in Lamusium deportavit, sacerdotemque Draconis, qui apud eos colitur creavit. Idem de Iphigeniâ in Aulide, tradit Merylus, lib. 1. *Rer. Boeot.* Idem de Helena, & Luperca videbimus, die 9. Mens. à n. 25. & 8. Decembr. De Iphigenia Ovid. 12. *Metamorph.* fab. 1.

Ovid.

Rexque patrem vicit: castumque datura cruorem,
Flenibus ante aram, stetit Iphigenia ministris.
Vista Dea est, nubemque oculis objecit, & inter officium, turbamque sacri, vocesque precantum, Suppositâ ferrur, mutasse Mycenida cervâ.

Hinc Diana dicta *Agrotera* (de qua Demopster. in *lib. 2. Rosin. cap. 7.* & Gyrard. *Syn-tagm.* 12. n. 13.) id est, cervos persequens; ex quo illi magna gloria, quandoquidem in Elaphibolijis, honori datur cornua sacrare cervorum, ac liminibus affigere. Symmach. *lib. 5. Epist.* 66. Quia Venatrix, ei sacrata retia, canes & taniæ verticillores: de quo, 22. August. Unde *Diclyna*, 14. Septembr. Cervis oblectari Divam credebant, quare illos ei cum monilibus dicabant. Hinc de Leocide (qui post bellum Trojanum, in quo Agapenor Agamemnonis classis præfectus, cervam Dianæ dedicavit, anno quingentesimo vixit) asserit Pausan. cap. 245. Cervam vidisse, quam *Domnam* nominant, Dea sacram, confectam jam ætate, cum torque, in quo insisa erant litteræ: *Tumulus* excipior, solvendo Agapenore Trojam. Idem refert Pierius lib. 7. cap. 15. de cervo Diomedis. Agathoclea Syracusanorum tyrannum ferunt cervum venando interfecisse, circa cujus colum torquis erat abeneus, superinductâ jam pelle tectus, in quo hujusmodi legebatur inscriptio: *Diomedes Artemia: quem Principis ipse magna veneratione susceptum, Diana statim consecravit: diutissimeque apud Pœncetios Italia populos in percelebri Diana templo, torquis ille conspicuus fuit.* Additque cap. 19. In cornibus Cervorum affixis solere appendi annulos, tudaria & pileos, vestesque convivarum. Arbitror Dianæ, quæ Luna, cervorum cornua dicari in his sacris, propter mythologiam. Cornua cervis decidunt, & simul alia succrescentia nascuntur. Haud secus in Luna videmus cornua lucida amittere & reparare.

Diana Agrotera.

Venatrix, Dyctima.

Cervi dicantur Diane.

Causa.

Nigæ Eibnicorum de cervis.

19 Fabulæ texuntur fabulis. Icarus (inquit Ælian. 11. de *Animal. histor.* cap. 9.) insula Maris rubri est, in qua templum Dianæ, & caprarum silvestrium, dorcadumque optima habitudinis: ex his siquis venari aliquas desideret, veniâ à Dea impetrata, non frustrabitur, captisque gaudebit. At si non petierit; præter id quod frustra venabitur, penas etiam lucr. Jo! Erat profectò eadem cura forori, quam habebat Apollo in Curidio. Magna ibi copia cervorum, de quibus capiendis venatores spem sibi faciunt inanem. Hi cum in lucum, qui ingens illic Apollini sacer est, confugerint; latent quidem canes, sed propius accedere non audent: cervi verò quieti, & sui custodiam Deo cura futuram infallibili quadam vi cerò percussa, passis sine metu liberè fruuntur. Idem ibid. cap. 7. Mira dicunt de lente, si adesset fides. Thebis (ait Pausan. cap. 305.) est cerva Telepho Herculis filio mammam præbens. Aliud em-

embolium excogitavit Satanas. Ptolemao Philadelpho hinnulus cervi dono datus est. In sermone Græcico nutritus loquentes intelligebat; quum ante id tempus solam Indorum linguam cervi intelligere crederentur. Ælian. d. cap. 25. Hic, ni fallor, crederet uti historias, Ætopi fabulas.

Diana Elaphia.

20 Elaphiam Dianam per syncopen vocarunt Elei à cervorum venatione: existimat Paulan. cap. 201. Quæ quidem prius Alpha dicta, & voce corrupta Elaphia. Fabulam ibid. consuit Pausanias, à quo Natal. Comes lib. 3. Mytholog. cap. 18. & Gyrard. Syntagm. 12. num. 31. E caelo ut venaretur (quasi in Lunæ orbe non essent silvæ & luci, uti videris apud Plutarch. libell. de Facie in orbe Luna) descendit sagittis arcuque instructa Diana. Vidit Alpheus, qui præ mœstitia pòst in flumen conversus (Ovid. 5. Metamorph. fab. 10.) & amore ejus captus, flectere in nuptias nequit. Vi extorquere volebat, quod prece non poterat. Insidias præsentit Diana, & noctù fugit in choros virginum, præcipiens cunctis, ut faciem linirent luto. Unde Alpheus cum discernere haud valeret, quænam esset Diana, poenitens abiit. Aptius tropologicè in mentis lucem fabula potest exponi. Elanguet sanè in viris vehementia amoris, etli fœminæ pulchritudo descendat de caelis, modò in fœminæ facie appareat lutum aut pulvis. Alio intuitu, casuque dicta Diana Elaphibolia, quæ nomine culta est à Phocensibus. Cum hi à Thessalis obsiderentur, pyram construxerunt; ut si quid durius accidisset, bona omnia imponerent unà cum mulieribus: quæ pyra constructa, in hostes exivere, & victoriam obtinentes anniversarium Elaphibolia Dianæ instituerunt, ut Pausanias recitat. Gyrard. quò dudùm. Historiam utique Pausanias refert; sed de sacris & nomine Elaphibolia, nec verbum, ut videri est, cap. 317. Qui ibid. addit: Observato eo tempore quo suum Luna orbem expleverat, Thessalos noctù adoriuntur, oblitis gypso corporibus, gypso item dealbatis armis. Ingentem memorant Thessalorum factam cadem, quòd ea specie territi, immissa divinitus per noctem sibi visa, non hostium illud astu evenisse interpretabantur.

Elaphibolia.

Stratagemata.

Cur in Chio elaphibolia celebraretur?

21 In Chio celebriora Elaphibolia, quo simulacrum singulare & speciosum: igitur ita arte optica in throno erat collocatum; ut vultu irata ac severa appareret templum ingredientibus, at exeuntibus jam placata & benigna. Opus è pario lapide. Natal. Com. 7. Mytholog. cap. 16. Apud Arcades expressius in Elaphibolia simulacrum, ex auro & ebore confectum, cervinà pelle

indutum, ex cujus humeris pharetra sagittarum plena pendeat, altera manu facem ardentem, altera verò angues duos continebat: propè canis venaticus astabat. Præ die antequàm anniversarium sacrum facerent, in pompam Deæ magnificentissimo apparatu imaginem transmittabant. In ea virgo, quæ sacerdotio fungebatur, postrema omnium bijugo cervorum curru vehabatur. Chartar. in Dian. fol. 71. Idem videmus ex Pausania ad sacra Dianæ Elaphia, 17. Maij. Sacerdos imitabatur Dianam in pompa, cui ut vidimus, currus cervorum concessus. Claudian. 3. de Laudib. Stilic. à v. 285.

Imago Diane.

Dixit, & extemplo frondosa fertur ab Alpe Trans pelagus, cervi currum subiere jugales; Quos decus esse Dea primi sub lumine caelis Rescinda fecundis concepit Luna cavernis.

Claudian.

Totam penitus superstitionem hausèrunt Romani. Cervæ Dianæ immolande; quòd olim à Romanis stans temporibus servabatur; atque idea cervorum cornua in omnibus Dianæ templis suspensa videbantur, nisi in Aventino monte: subdit Chartar. d. fol. 70. Causam videris 31. Marr. & pro cervis in Dianæ oblectamenta ac sacra, Guilhelm. Stuck, de Sacrific. Gemil. cap. 48. & 70.

22 Inter Ægyptios hodie celebrabatur ingressus Osiridis in Lunam. Kircher. Prodrom. Copt. cap. 5. Quòd in Neomenia mensis Phamenoth, festum celebrant, quòd Osiridis in Lunam ingressum vocant (ait Plutarch. de Isid. & Osirid.) existimantes illud Veris principium. Hieroglyphicè accipiendum: itaque Kircher. Tom. 2. p. 2. Oedip. Ægyptiac. class. 7. cap. 2. interpretatur: Vim Solarem subobscurè in Luna signant. Est enim Luna, sive Isis uxor Osiridis: ideoque Lunam, mundi matrem appellant, & naturam ex utroque mistam sexui assignantes, quòd impleta & gravida facta à Sole; rursùm à se in aerem emittat, & disseminat principia. Idem hieroglyphicum detorquet ad inundationem Nili, ingrediente Sole in Leonem; uti dicemus, 21. Jul. Vide Macrobius 1. Saturnal. cap. 20. Hinc figura accipitris pingebatur super Lunam, tursùmque pisces, tanquàm signa Typhonis, aversi benevolentiam in influxu Planetarum; qua de causa sacerdotes non edebant pisces, ut videbimus, 9. Septembr. ex Plutarcho. Unde Accipiter, Solis imago ad rerum conservacionem contra Typhonem, velut efficax alexiterium, prophylacticumque amuletum pingebatur. Kircher. Tom. 3. Syn-

Ingressus Osiridis in Lunam.

Imago.

Mag. 12. cap. 3. * * *

DIES

DIES II. FEBRUAR.

IV. N.

1 Gradus duodecimus Aquarij. Inluit in Piscatores. Firmic. Cor leonis manè occidit. Junctin. K. Astrolog. Aer clarus, & Favonius flare incipit. Ptoleom. Lyra & medius Leo occidunt. K. Rom. Ovid. 2. Fastor. à v. 75.

Illà nocte aliquis, tollens ad sidera vultum Dicit: Ubi est hodie, qua Lyra fulsit heri?

Ovid. Dumque Lyram quarit, medij quoque terga Leonis

In liquidas subito mersa notabit aquas.

Vir armatus Regem vulnerans. Sph. Arab. In 12. parte Aquarij oritur Aquila, inquit Firmic. lib. 8. cap. 16. Quicumque tunc nati, ex cæde & spolijs habebunt vitæ subsidia. Erunt fortes milites, qui nudo pectore hostem sequantur: benevolà stellà ab eis liberabitur patrià, & triumphabunt. Si Mars illuxerit, Tribunos Imperatorum faciet, & ministros, quorum fidei arma credantur. Si in occasu hoc sidus inventum, faciet natos in infantia suffocari. Idem Franc. Junctin. de Stellis fixis. lib. 5. Specul. Astrolog.

Apparitio Angelis in rubo.

2 Inter Hebræos dies faustissimus, quippe in Ægyptiaca captivitate exhibitum signum infallibile libertatis, Domino apparente in medio rubi Horeb, igne ardentis, sed non combusti. R. Abraham, etli Seder-Olam, cap. 5. signet die 15. Mart. ubi Rabbitorum videbimus ineptias. Describit Philo, de Vit. Moyf. lib. 1. Rubus spinis horrens à nemine succensus repente flagrare cepit: & quamquam totus à stirpe ad furculos multà correptus erat flammà, tanquam fontis quadam scatebà imbrem summittente; incolumis tamen salvusque permanebat, nec urebatur: proinde quasi impatibilis quadam natura, nec ignis materia foret; sed ignem ipse pro pabulo haberet. Ex media flamma species extitit augustissima, nulli rei aspectabili similis, instar quoddam & simulacrum persimile divina formæ, lumine quovis igni splendidiore effulgens; quam ejus qui Est, imaginem quivis existimasset. Verùm Angelus, id est, nuncius appelleretur (quòd propè omnia, quæ futura essent, denunciaverit) silentio & taciturnitate clariore, & discretiore quavis voce; per illam speciei majestatem & magnificentiam. Persimili hypotyposi Joseph. 2. Antiq. cap. 5. Vide dicta, Tom. 3. T. 4. ubi præsens argumentum. Alia signa futuræ libertatis tunc cum ostentis ostensa, nimirum conversio virgæ in colubrum, & econtrà: manus leprosa, & pri-

Conversio virgæ in colubrum, &c.

Tom. 1. Ephemer.

stinæ sanitati restituta; denique Moysis legatio ad Pharaonem cum Thaumaturga virga. Exod. à cap. 3. Estò rubi ardentis & ab igne illæsi miraculum ita insigne; majus profectò quod signatum hoccine singulari miraculo; scilicet virginitas & maternitas Deiparæ sacratissimæ Mariæ: igitur in rupe Horeb, juxta situm rubi ardentis, scriptum invenerunt à Jeremia, litteris hieroglyphicis idiomatis antiqui Chaldaici: Deus Virginem concipere faciet, & illa pariet filium. De quo portento, & ibi factò per transfennam egimus, Tom. 4. T. 3. n. 10. & ex proposito, Tom. 6. T. 1. à n. 60. ubi expositionem volupè præstavi- mus Kircheri, qui in scopum ex alijs AA. doctissimè collimavit: simulque alia intergentes signa, quæ præsignabant fœminam habituram aliquando gaudia matris cum virginitatis honore; quæ quidem sine exemplo genitricis dignitatem obtineret, ac virginalem pudicitiam non amitteret.

Designatur Virgo mater.

3 Inter mira ibi patrata ardente rubo, alia & alia referunt Rabbini. (At plus illis deliravit Balduin. de Calceo antiq. qui cap. 3. afferit, Calceos Moysis ex eodem junco compactos fuisse, ex quo postea Christi corona spinea facta est. Præclarum ratiocinium!) Alij, in rubo signant ex igne & in igne tantum ignis flammæ, ac in cæteris montis arbutis per cineres ignis notas. Rabb. David, omnes lapides Horeb apparuisse efformatis rostris, imaginem quarum faxa traxerunt à rubo, qui cum illotunc esset aridus, adveniente igne mirabili apparuit floridus.

Miracula facta in Horeb, ardente illo rubo.

Horrendi memoris de parte sinistra Insolita voces flammæ sonuere sequenti.

Petron.

Ipse nitor Phœbi vulgato latior orbe crevit, & aurato præcinxit fulgure vultus. Dixit aliò Petron. Saryr. Carm. 19. v. 179. Nosque quæ vidimus in hujus montis faxis, Tom. 5. T. 3. D. 1. n. 2. Audientus est Aldrovand. Tom. 12. Musei metallici. lib. 4. cap. 1. fol. 443. de Brathite lapide. Frustum hujus lapidis (inquit) ad nostras pervenit manus. In eodem arborum rami, & cum folijs quasi arte depicti. Silvula ita elegantè apparent, ut nullus pictor melius eas penicillo exprimere posset. Quinimò si talis lapis in varia segmenta scindatur, magnam intruentibus admirationem pariet; quoniam hujusmodi arbutuscula in partibus internis & lateralibus conspiciuntur. Anno sequenti, & primo ab egressu Ægypti, perfectum altare holo-causti à Beseleel & Ooliab. Leo Marius in K. duntaxat signat hoc mensè absolutum fuisse Sanctuarium. Secundum signum &

Conditio lapidum montis.

Altare holo-caustorum.

Z prio-